

PRZEŚWIADCZONY (12) *part praet pass pf*

przeświadczony, przeświadczon (10), **przeświaczony** (2) *ZapKościer, Calep.*

przeświadczony, przeświaczony (7), **przeświadczon** (4), prześwia(d)czony *a. przeświadczon* (1).

-dcz- (8), -tcz-(2).

-e- *jasne*; -a- (5) *ModrzBaz* (2), *WujNT*, *SarnStat* (2), -ã- (4) *GroicPorz*, *SkarŻyw*, *Calep*, *PowodPr*; *w formie złożonej o jasne; forma niezłożona z tekstów nieoznaczających ó.*

sg m N przeświadczony (2), przeświadczon (3); ~ (*praed*) -ony (1) *GroicPorz*, -on (3) *LibLeg*, *ModrzBaz*, *PapUp*. *ϕ f N* (*praed*) przeświadczona (1), przeświadczon(a) (1). *ϕ n N* przeświadczoné (1). *ϕ pl N m pers* przeświadczeni (4).

Składnia dopełnienia sprawcy: przeświadczony od kogo, od czego (2).

Sł stp, Cn brak, Linde XVII w. s.v. przeświadczyc.

1. *Któremu udowodniono winę; peractus Modrz; convictus, evictus, victus Calep* (11) : *KToby rzecz krádzioná álbo łupy przechowywał/ álbo rády y pomocy ku krádziectwu dodawał: przeświadczony tąż śmiercią iáko y złodziey ma być karány. GroicPorz kk2; ktora by strona: stronye Iakim slowyem albo yaką grofzbą <szkodziła>: a bela By, prześwaczona Ta gardlo przepada ZapKościer 1582/30; Evictus - Zwicziezony, przeświaczony. Calep 377a; [ijeslibij ktorij miŕtrz albo thowarziŕz chodziel w sukni, obczej [...] ktorebij łobie kto dal vrobicz, á bendzie prześwaczon, thaki ma dacz pulkamienia wołku MetrKor 1581 129/63v, 129/63].*

przeświadczony w czym (2): *Ktemu też włzytkie pieniądze za winy wedle práwá y zwyczajú bráno od tych ktorzi w iákich wyŕtępkách przeświadczeni łá ModrzBaz 123; Ná Iármárkach [...] ma bydz wolné przedawánié rzeczy ná funty y łokcie, pod winá łta grzywien. [...] iesli które miáłto namniéy trzemi świádkki będzie w tym przeświadczoné/ nieodpułzczenié przepádná SarnStat 1229; [ZapWpolKośc 1547 1/77; MetrKor 1578 117/447].*

Ze zdaniem dopełnieniowym (2): *A yefly zeby byl prześwzwyathczon yłz czwarthy rałł przyszyagal thedy mayá yemv thwarzłch przepalycz jako krzywo przyłzalczi LibLeg 6/115v; O bičia y wyŕtępki kościołóm y ofobom kościelnym [...] vczynioné to práwo ma łádzic [...] tákze wyiác trzebá y té/ ktorzyby łługámi kościelnými będąc (okróm káplánów) łámi w kárczmie guzá łzukáli/ y byliby przeświadczeni/ że łámi zwádę zaczęli SarnStat 215.*

Wyrażenie: »świadkiem przeświadczony« (2): *Iesli tedy zá Zakonu Moyzełzowe⁸⁰ przeŕtęptwo Pan Bog był ták mŕciwy/ iż dwiemá świádkámi przeświadczeni/ byli ná gárdlech winni karáni: což tu Pan Bog vczyni o gwałcenie [...] przymierza PowodPr 28; SarnStat 1229; [yeflyzeby chtory łznych wthym byl [...] na polu yednym łzffiadkiem prziwiedzion y przełzffiaczon, thedy thakowy zawiath [= zastaw] Sta zlotich dzierzawczy [...] przepada. ZapWpolKośc 1547 1/77].*

Przen (3) :

Wyrażenie: »sumnieniem, od sumnienia przeświadczony« [*w tym: w czym* (1)] = *osądzony przez własne sumienie* (2:1): *Iákoby ten/ ktory chcąc á wiedząc kłáma/ chočia by ludzie milczeli/ ábo tego niewiedzieli/ niebył w kłámłtwie od włáfnego łwego łumnienia przeświadczon [a conscientia sua ipsius convincatur]: ktorego gryżenie ludziom dobrym ma być cięższe/ niż ktore zádanie*

ModrzBaz 60; [*Eudoksyja cesarzowa*] złem łumniem przeświadczoná/ rozumiáła ílz na nią łamę
była przymowká. *SkarŻyw* 88; *WujNT* 338 *mag*.

2. *Którego wiarygodność potwierdzono (1)*: Pítalem go tez ófwiatki co zac beli/ rzekl ze niepewnij/
á wiari niegodnij/ rzeklech mu/ ale vir bone fame od ludzi nie lada iakich ma bic przeświattzon/
fwiadek ma bic prawdziwi nienaiemni *PaprUp* Iv.

Synonimy: 1. *pokonany, przekonany, skazany*; 2. *poświadczony, potwierdzony*.

Cf NIEPRZEŚWIADCZONY, **PRZEŚWIADCZYĆ**